

જી૩

સમયગાળો	ખેતી કાર્યો
ઓક્ટોબરનું બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ખેતરની જમીન ગોરાડુ, મધ્યમ કાળી કે જેની આજુબાજુ વધુ પિયતવાળા પાક તથા ભારે વાડ હોવા જોઈએ નહીં અને હોય તો ભારે વાડ તથા મોટા ઝાડની છટણી કરવી ➤ જમીનના પ્રત મુજબ બે-ત્રણ આડી અને ઉભી ખેડ કરી જમીન પોચી ભરભરી અને સમાર મારી સમતલ કરવી ➤ ૬×૨ મી^૨ ના નાના સમતલ ક્યારા બનાવવા
નવેમ્બરનું પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ વાતાવરણમાં ૩૦°C તાપમાન હોય ત્યારે વાવણી કરવી ➤ સૂકારાગ્રસ્ત વિસ્તારમાં સૂકારા પ્રતિકારક જાત ગુજરાત જી૩-૪ ની રોગમુક્ત બીજની પસંદગી કરવી ➤ બીજને વાવણી પહેલાં થાયરમ અથવા કેપ્ટાન (૩ ગ્રામ/૧ કિ.ગ્રા. બીજ) નો પટ આપવો ➤ બીજને વાવણી પહેલાં એઝોટોબેક્ટર અથવા એઝોસ્પીરીલીયમ અને પીએસબી કલ્ચરનો પટ આપવો ➤ જમીનના પ્રત મુજબ ૧૦ થી ૧૨ કિ.ગ્રા. પ્રતિ હેક્ટરે બીજના દરે ૩૦ સે.મી. ના અંતરે હારમાં વાવીને તરતજ હળવું પિયત આપવું ➤ વાવણી સમયે પાયાના ખાતર તરીકે ----- કીલો ડી.એ.પી અને ----- કીલો યુરિયા બીજની નીચે હારમાં આપવો ➤ ૪ હારમાં જીરાની વાવણી કરી એક હારમાં અજમો આંતરપાક તરીકે વાવવો. ➤ અસરકારક નિંદણ નિયંત્રણ માટે પેન્ડીમીથાલીન ૧.૦૦ કિ.ગ્રા. /હે. (૩.૩૩૩ લિ. બજારુ દવા) દવાનો ઉપયોગ વાવણી બાદ તુર્તજ વરાપ અવસ્થાએ છંટકાવ કરવો ➤ બીજુ પિયત જમીનના પ્રત મુજબ ૮ થી ૧૦ દિવસે આપવું પૂર્તિ ખાતરનો પ્રથમ હપ્તો એટલે કે ૨૮ કિગ્રા યુરિયા પિયત બાદ જમીનમાં પૂરતો ભેજ હોય ત્યારે આપવો
નવેમ્બરનું બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ૨૫ દિવસે આંતર ખેડ કરીને હારમાં હાથ વડે નિંદામણ કરવું ➤ ૨૫ થી ૩૦ દિવસે નિંદણનો ઉપદ્રવ વધારે હોય તો પહોળા પાનવાળા નિંદણ માટે ઓક્સાડાયર્જીલ ૧૦૦ ગ્રામ/હેક્ટર અને સાંકડા પાનવાળા નિંદણ માટે ઓક્સીફ્લુઓરફેન ૭૫ ગ્રામ/હેક્ટર પ્રમાણે છંટકાવ કરવો ➤ શ્રીપ્સના નિયંત્રણ માટે મિથાઈલ-ઓ-ડીમોટોન (૧૫ મિલી/૧૦ લી.) અથવા ટ્રાયઝોફોસ (૧૨મિલી/૧૦ લી.) અથવા એસીફેટ (૧૦ ગ્રામ/૧૦ લી.) પૈકી કોઈપણ એક દવાનો છંટકાવ કરવો
ડીસેમ્બરનું પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ત્રીજું પિયત ૩૦ દિવસે વાવણી બાદ આપવું ➤ પૂર્તિ ખાતરનો બીજો હપ્તો એટલે કે ૨૮ કિ.ગ્રા. યુરિયા પિયત બાદ જમીનમાં પૂરતો ભેજ હોય ત્યારે સાંજે આપવો ➤ પાક ૩૫ દિવસનો થાય ત્યારે ચરમી કે કાળીયાના રોગની રાહ જોયા સિવાય મેન્કોઝેબ ૭૫ વે.પા. ૩૫ ગ્રામ પ્રતિ ૧૦ લિટર પાણીમાં ઓગાળી તેની સાથે ૨૫ મિલી તેલિયા સાબુનું સંતૃપ્ત દ્રાવણ ઉમેરી ઘુમ્મસ સ્વરૂપે તથા બધા છોડ પૂરેપૂરા ભીંજાય તે રીતે સવારે ઝાકળ ઉડયા પછી છાંટવી ➤ ડાયફેનાકોનાઝોલ ૨૫ ઈસી અને ક્રીસોક્ષીમ મીથાઈલ ૫૦ એસ.સી. ચરમી રોગ માટે

	<p>ચકાસણી દરમ્યાન અસરકારક માલુમ પડેલ છે</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ સંરક્ષણાત્મક પગલાં રૂપે વાવણી બાદ ૩૫-૪૫ દિવસે છારાના નિયંત્રણ માટે ૩૦૦ મેશ ગંધક ભૂકી ૨૫ કિ.ગ્રા./હે. પ્રમાણે સવારમાં ઝાકળ હોય ત્યારે છાંટવી
ડીસેમ્બરનું બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ૪૦ દિવસે આંતર ખેડ કરીને હારમાં હાથ વડે નિંદામણ કરવું ➤ ૪૫ દિવસે આંતરપાકના અજમાની છટણી કરવી ➤ મેન્કોઝેબ અથવા દર્શાવેલ ચરમી અસરકારક દવાનો છંટકાવ પધ્ધતિસર કરવો
જાન્યુઆરી પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ જરૂર પડે તો ચોથું પિયત આપવું અને આંતર ખેડ કરવી ➤ મેન્કોઝેબ અથવા અસરકારક દવાનો વધુ એક છંટકાવ દર્શાવેલ પધ્ધતિ મુજબ કરવો ➤ છાસિયા રોગનો ઉપદ્રવ જણાય તો દ્રાવ્ય ગંધક ૨૫ ગ્રામ પ્રતિ ૧૦ લિટર પાણીમાં ઓગાળી તેની સાથે ૨૫ મિલી તેલિયા સાબુનું સંતૃપ્ત દ્રાવણ મિશ્રણ કરી ધુમ્મસ સ્વરૂપે બધા જ છોડ એક સરખી રીતે ભીંજાય તેમ છાંટવો ➤ મોલોના નિયંત્રણ માટે ૧૦ લિટર પાણીમાં મિથાઈલ-ઓ-ડીમેટોન (૧૦ મિલિ) અથવા ડાયમિથોએટ (૧૦ મિલિ) અથવા કાર્બોસલ્ફાન (૨૦ મિલિ) ૧૦ લિટર પાણીમાં પૈકી કોઈપણ એક દવાનો પ્રથમ છંટકાવ કરવો
જાન્યુઆરી બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ મેન્કોઝેબ અથવા અસરકારક દવાનો વધુ એક છંટકાવ દર્શાવેલ પધ્ધતિ મુજબ કરવો ➤ છાસિયા રોગનો ઉપદ્રવ વધારે માત્રામાં હોય તો દ્રાવ્ય ગંધકનો બીજો છંટકાવ કરવો ➤ જીરૂની મોલોના નિયંત્રણ માટે ઉપર પૈકી કોઈપણ એક દવાનો બીજો છંટકાવ કરવો
ફેબ્રુઆરીનું પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ દાણા ભરાવદાર થાય તેમજ તેનો રંગ લિલાશ પડતો ભુખરા રંગનો થાય ત્યારે કાપણી વહેલી સવારે કરવી ➤ ખળામાં પુરતી સુકવણી બાદ પાકા ખળામાં ઘીમી ગતિએ ચાલતા શ્રેસરથી દાણા છૂટા પાડી ચારણાની મદદથી ગ્રેડીંગ કરી યોગ્ય ભેજ રહિત (મુક્ત) જગ્યાએ સંગ્રહ કરવો અને તે પ્રમાણે વેચાણ કરવું ➤ જીરૂમાં અજમાનો આંતર પાક લીધેલ હોય તો અજમાના પાકને પિયત આપવું

શિયાળુ વરિયાળી

સમયગાળો	ખેતી કાર્યો
ઓક્ટોબરનું બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ગોરાડુ કે મધ્યમ કાળી જમીન મુજબ બે-ત્રણ આડી અને ઉભી ખેડ કરી જમીન ભરભરી પોચી અને સમતલ કરવી ➤ જમીનમાં સારૂ કોહવાયેલુ છાણિયું ખાતર ૮ થી ૧૦ ટન પ્રતિ હેક્ટરે આપી જમીનને ફળદ્રુપ કરવી ➤ ક્યારા સાંકડા અને લાંબા બનાવવા ➤ વાવણી માટે સુધારેલી જાત ગુ. વરિયાળી - ૧૧ કે ગુ. વરિયાળી ૧૨ ના રોગમુક્ત બીજની પસંદગી કરવી ➤ પ્રતિ હેક્ટરે બીજનો દર ૫ કિગ્રા રાખી બીજને ૬-૮ કલાક પાણીમાં પલાળીને છાંયડામાં સુકવવા ➤ બીજને વાવતાં પહેલાં થાયરમ કે કેપ્ટાનનો દવાનો ૩ ગ્રામ પ્રતિ ૧ કિ.ગ્રા. બીજ પ્રમાણે પટ આપવો ➤ એઝોટોબેક્ટર અથવા એઝોસ્પાયરીલીયમ તથા પીએસબી કલ્ચરનો પટ આપવો ➤ વરિયાળીનું વાવેતર ૪૫-૬૦ સે મી ના અંતરે આશરે ૨ થી ૨.૫ સે.મી. ઉડાઈએ કરવું ➤ વાવણી સમયે પાયાના ખાતર તરીકે ૨૨ કિ.ગ્રા. ડી.એ.પી અને ૧૩ કિ.ગ્રા. યુરીયા બીજની નીચે હારમાં આપવો ➤ વાવણી બાદ તરતજ હળવું પિયત આપવું ➤ અસરકારક નિંદ્રણ નિયંત્રણ માટે પેન્ડીમીથાલીન ૧.૦૦ કિગ્રા /હે. (૩.૩૩૩ લિ. બજારુ દવા) દવાનો ઉપયોગ વાવણી બાદ તુર્તજ વરાપે છંટકાવ કરવો
નવેમ્બરનું પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ બીજુ હળવું પિયત વાવણી બાદ ૮ થી ૧૦ દિવસે આપવું ➤ આંતર ખેડ કરીને હારમાં હાથ વડે નિંદામણ કરવું, પારવણી કરવી અને ગામાં પુરવા
નવેમ્બરનું બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤
ડીસેમ્બરનું પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ જરૂર પડે તો હાથ વડે નિંદામણ અને આંતર ખેડ કરવી ➤ પિયત અને નાઈટ્રોજનયુક્ત ખાતરોનો કરકસર ભર્યો ઉપયોગ કરવો ➤ ચરમીના રોગની શરૂઆત જણાય તો તરત જ કાર્બેન્ડીઝમ ૧૨% + મેન્કોઝેબ ૬૩% ૦.૨% (૨૦ ગ્રામ/ ૧૦ લિટર) અથવા મેન્કોઝેબ (૧૦ ગ્રામ/૧૦ લિટર) પ્રમાણે તેલિયા સાબુના ૨૫ મિ.લિ. સંતૃપ્ત દ્રાવણ સાથે મિશ્ર કરી છાંટવું
ડીસેમ્બરનું બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ચોથું પિયત આપવું ➤ પિયત આપ્યા બાદ પૂર્તિ ખાતરનો બીજો હપ્તો ૫૦ કિ.ગ્રા. યુરિયા/ હેક્ટરે આપવો ➤ ચરમી રોગના નિયંત્રણ માટે અગાઉ દર્શાવેલ દવાનો છંટકાવ કરવો
જાન્યુઆરી પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ પાળા ચઢાવવાની કામગીરી કરવી ➤ જમીનની પ્રત અને હવામાન મુજબ પાંચમું પિયત આપવું ➤ ચરમી રોગના નિયંત્રણ માટે અગાઉ દર્શાવેલ દવાનો છંટકાવ કરવો ➤ શિયાળુ વરિયાળીમાં મોલોનો ઉપદ્રવ જણાય તો ૧૦ લિટર પાણીમાં ડાયમીથોએટ

		(૧૦ મિ.લિ.) અથવા ઈમીડાકલોપ્રીડ (૩ મિ.લિ.) અથવા કાર્બોસલ્ફાન (૨૦ મિ.લિ.) પૈકી કોઈપણ એક દવાનો જરૂરીયાત મુજબ છંટકાવ કરવો
જાન્યુઆરી પખવાડીયું	બીજું	➤ જમીનની પ્રત અને હવામાન મુજબ છટ્ટુ પિયત આપવું
ફેબ્રુઆરીનું પખવાડીયું	પ્રથમ	➤ જમીનની પ્રત અને હવામાન મુજબ સાતમું પિયત આપવું
ફેબ્રુઆરીનું પખવાડીયું	બીજું	➤ પિયત આપવાનું બંધ કરવું ➤ વરિયાળીની મોલોના નિયંત્રણ માટે ઉપર મુજબ પૈકી કોઈ દવાનો એક છંટકાવ કરવો
માર્ચનું પખવાડીયું	પ્રથમ	➤ શક્ય હોય તો પ્રથમ ચકકરની વીણી કરવી. ત્યારબાદ આખા ખેતરમાં વરિયાળીના ચકકરમાં દાણાનો રંગ જ્યારે લીલાશ પડતો પીળો થાય ત્યારે એક સાથે કાપણી કરવી ➤ યોગ્ય જગ્યાએ (શેડ નીચે કે જ્યાં સીધો સૂર્યપ્રકાશ ન આવતો હોય) સૂકવણી કરીને પાકા ખળામાં શ્રેસરથી દાણા છૂટા પાડવા ➤ દાણાના કદ, આકાર અને રંગ પ્રમાણે ગ્રેડિંગ કરી વેચાણ કરવાથી વધારે આવક મેળવી શકાય

ધાણા

સમયગાળો	ખેતી કાર્યો
ઓક્ટોબરનું બીજું પખવાડીયું	➤ જમીનની ૨ થી ૩ આડી – ઉભી ખેડ કરી સમાર મારી ખેતર તૈયાર કરવું ➤ લાંબા અને સાંકડા ક્યારા બનાવવા
નવેમ્બરનું પ્રથમ પખવાડીયું	➤ ધાણાના વાવેતર માટે સુધારેલી જાત ગુ. ધાણા-૨ નું વાવેતર કરવું ➤ બીજને બે ફાડીયા કર્યા થાયરમ કે કેપ્ટાન દવાનો ૩ ગ્રામ પ્રતિ ૧ કિ.ગ્રા. બીજ પ્રમાણે પટ આપવો ➤ પ્રતિ હેક્ટરે ૧૫ થી ૨૦ કિ.ગ્રા. બીજ દર રાખી બે હાર વચ્ચે ૩૦ સે.મી. અંતરે ૧.૫ થી ૨.૦ સે.મી. ઉંડાઈએ વાવણી કરવી ➤ પાયાના ખાતર તરીકે ૨૨ કિ.ગ્રા. ડી.એ.પી. અને ૧૩ કિ.ગ્રા. યુરિયા યાસમાં ઓરીને વાવણી સમયે આપવું ➤ વાવણી બાદ તુર્તજ હળવું પિયત આપવું ➤ અસરકારક નિંદણ નિયંત્રણ માટે પેન્ડીમીથાલીન ૧.૦૦ કિ.ગ્રા. /હે. (૩.૩૩૩ લિ. બજારુ દવા) દવાનો ઉપયોગ વાવણી બાદ તુર્તજ વરાપ અવસ્થાએ દિવસમાં છંટકાવ કરવો
નવેમ્બરનું બીજું પખવાડીયું	➤ ૨૫ દિવસે આંતર ખેડ કરી હાથ વડે હારમાં નિંદામણ કરવું ➤
ડીસેમ્બરનું પ્રથમ પખવાડીયું	➤ ત્રીજું પિયત આપવું ➤ માસના અંતમાં બીજુ પિયત આપી પૂર્તિ ખાતર તરીકે ૨૨ કિ.ગ્રા. યુરિયા જમીનમાં પૂરતો ભેજ હોય ત્યારે સાંજે આપવો ➤ ભૂકી ધારાના અસરકારક નિયંત્રણ માટે દ્વાવ્ય ગંધક ૦.૨% (૧.૨૫

	કિ.ગ્રા./હેક્ટર) પ્રમાણે વાવણી બાદ ૬૦ દિવસે (૫૦ % ફૂલ અવસ્થાએ) છાંટવી
ડીસેમ્બરનું બીજું પખવાડીયું	➤ ચોથું પિયત આપવું
જાન્યુઆરીનું પ્રથમ પખવાડીયું	➤ પાંચમું પિયત આપવું ➤ મોલોનો ઉપદ્રવ થયેથી ડાયમિથોએટ (૧૦ મિલી) અથવા કાર્બોસલ્ફાન (૨૦ મિ.લી) પૈકી કોઈપણ એક દવાનો છંટકાવ કરવો
જાન્યુઆરીનું બીજું પખવાડીયું	➤ જમીનની પ્રત અને હવામાન મુજબ છટ્ટું પિયત આપવું
ફેબ્રુઆરીનું પ્રથમ પખવાડીયું	➤ જમીનની પ્રત અને હવામાન મુજબ પિયત આપવું
ફેબ્રુઆરીનું બીજું પખવાડીયું	—
માર્ચનું પ્રથમ પખવાડીયું	➤ લીલો રંગ અને સંગંધ જળવાઈ રહે તે માટે દેહધાર્મિક અવસ્થાએ કાપણી કરી છાંયડામાં સૂકવણી કરવી ➤ યોગ્ય સૂકવણી કર્યા બાદ પાકા ખળામાં શ્રેસરથી દાણા છૂટા પાડવા ➤ દાણાના કદ, આકાર અને રંગ પ્રમાણે ગ્રેડિંગ કરી વેચાણ કરવાથી વધારે આવક મેળવી શકાય

મેથી

સમયગાળો	ખેતી કાર્યો
ઓક્ટોબરનું બીજું પખવાડીયું	➤ જમીનની ૨ થી ૩ આડી – ઉભી ખેડ કરી સમાર મારી ખેતર તૈયાર કરવું ➤ લાંબા અને સાંકડા ક્યારા બનાવવા
નવેમ્બરનું પ્રથમ પખવાડીયું	➤ મેથીના વાવેતર માટે સુધારેલી જાત ગુ. મેથી-૨ નું વાવેતર કરવું ➤ બિયારણને વાવતાં પહેલાં ૩ થી ૪ કલાક પાણીમાં પલાળવું ત્યારબાદ રાઈઝોબિયમ કલ્ચરનો પટ આપવો ➤ બીજની વાવણી ૧૫ થી ૨૦ કિ.ગ્રા. દરે ૩૦ સે.મી.ના અંતરે અને ૨.૦ થી ૩.૦ સે.મી. ઉડાઈએ કરવી ➤ ચાસમાં પાયાના ખાતર તરીકે ૭ કિ.ગ્રા. ડી.એ.પી. અને ૨૬ કિ.ગ્રા. યુરિયા સાથે ૧૦ કિ.ગ્રા. ગંધક/હેક્ટર બીજની નીચે આપવું ➤ વાવણી બાદ તુર્તજ હળવું પિયત આપવું ➤ અસરકારક નિંદણ નિયંત્રણ માટે પેન્ડીમીથાલીન ૦.૫૦૦ કિ.ગ્રા./હે. (૧.૬૬૬ લિ. બજારુ દવા) દવાનો ઉપયોગ વાવણી બાદ તુર્તજ વરાપ અવસ્થાએ પાક ઉગ્યા પહેલાં ૨-૩ દિવસમાં છંટકાવ કરવો
નવેમ્બરનું બીજું પખવાડીયું	➤ જરૂરિયાત મુજબ ૧૫ દિવસે બીજું પિયત આપવું ➤ ૨૫ દિવસે આંતર ખેડ કરીને હારમાં હાથ વડે નિંદામણ કરવું
ડીસેમ્બરનું પ્રથમ પખવાડીયું	➤ જમીનની પ્રત મુજબ ત્રીજું પિયત આપવું ➤ ભૂકી ધારાના અસરકારક નિયંત્રણ માટે સંરક્ષણાત્મક પગલાં રૂપે વાવણી બાદ

	<p>૪૫ દિવસે સવારમાં ઝાકળ હોય ત્યારે ૩૦૦ મેસ ગંધકની ભૂકી ૨૫ કિ.ગ્રા./હેક્ટર પ્રમાણે છાંટવી</p> <p>➤ ઉઘઈનો ઉપદ્રવ જણાય તો ક્લોરપાયરીફોસ ૨૦ ઈસી હેક્ટરે ૪ લિટર પ્રમાણે રેતીમાં ભેળવીને પુંખવું</p>
ડીસેમ્બરનું બીજું પખવાડીયું	<p>➤ ચોથું પિયત આપવું</p> <p>➤ ભૂકી ધારાના અસરકારક નિયંત્રણ માટે દ્રાવ્ય ગંધક ૦.૨% (૧.૨૫ કિ.ગ્રા./હેક્ટર) પ્રમાણે વાવણી બાદ ૬૦ દિવસે (૫૦% ફૂલ અવસ્થાએ) છાંટવી</p> <p>➤ મોલો અને તડતડીયાના નિયંત્રણ માટે ૧૦ લિટર પાણીમાં ડાયમિથોએટ (૧૦ મિ.લી.) અથવા મિથાઈલ-ઓ-ડીમેટોન (૨૦ મિ.લી.) પૈકી કોઈપણ એક જંતુનાશક દવાનો છંટકાવ કરવો</p>
જાન્યુઆરીનું પ્રથમ પખવાડીયું	<p>➤ જમીનની પ્રત અને હવામાનને ધ્યાનમાં રાખી પાંચમું પિયત આપવું</p> <p>➤ જો મોલો અને તડતડીયાનો ઉપદ્રવ ચાલુ રહે તો ઉપર પૈકીની કોઈપણ દવાનો દ્વિતીય છંટકાવ કરવો</p>
જાન્યુઆરીનું બીજું પખવાડીયું	<p>➤ છઠ્ઠું પિયત આપવું</p>
ફેબ્રુઆરીનું પ્રથમ પખવાડીયું	<p>➤ જરૂર પડે તો પિયત આપવું</p>
ફેબ્રુઆરીનું બીજું પખવાડીયું	—
માર્ચનું પ્રથમ પખવાડીયું	<p>➤ છોડના પાંદડા તથા શીંગો પીળી થાય ત્યારે સવારના સમયે કાપણી કરવી</p> <p>➤ સૂકવણી કર્યા બાદ શ્રેસરથી દાણા છૂટા પાડવા</p>

સુવા

સમયગાળો	ખેતી કાર્યો
સપ્ટેમ્બરનું બીજું પખવાડીયું	<p>➤ સૂકી ખેતી માટે વરસાદ બંધ થયે વરાપ અવસ્થાએ જરૂરિયાત મુજબ ૨ થી ૩ ખેડ કરવી</p> <p>➤ સુવાના વાવેતર માટે ગુ. સુવા-૩ નું વાવેતર કરવું</p> <p>➤ ગુજરાત સુવા-૩ ના રોગમુક્ત બીજ ૪ થી ૫ કિ.ગ્રા. પ્રતિ હેક્ટરે પ્રમાણે બે હાર વચ્ચે ૪૫ સે.મી. ના અંતરે વાવણી કરવી.</p> <p>➤ ૪ થી ૫ કિ.ગ્રા. બીજ પ્રતિ હેક્ટર રાખી ૪૫ સે.મી. ના અંતરે વાવણી કરવી.</p> <p>➤ પાયાના ખાતર તરીકે ૩૩ કિ.ગ્રા. ડી.એ.પી. અને ૩૯ કિ.ગ્રા. યુરિયા ચાસમાં ઓરીને વાવણી સાથે આપવું</p>
ઓક્ટોબરનું પ્રથમ પખવાડીયું	<p>➤ ૨૫ દિવસે આંતર ખેડ કરીને હારમા હાથ વડે નિંદામણ કરવું અને ખેતર નિંદણમુક્ત રાખવું</p>

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ બે હારમાં બે છોડ વચ્ચે ૧૫ સે.મી. અંતર રાખી પારવણી કરવી ➤ આંતર ખેડ અને હાથ નિંદામણ કરવું
ઓક્ટોબરનું પખવાડીયું	બીજું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ પિયત સુવાના વાવેતર માટે ૨ થી ૩ આડી – ઉભી ખેડ કરી સમાર મારી ખેતર તૈયાર કરવું ➤ લાંબા અને સાંકડા ક્યારા બનાવવા
નવેમ્બરનું પખવાડીયું	પ્રથમ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ બીજની વાવણી ૪ થી ૬ કિ.ગ્રા. દરે ૪૫ સે.મી.ના ગાળે વાવણી કરવી ➤ પાયાના ખાતર તરીકે ૬૫ કિ.ગ્રા. ડી.એ.પી. અને ૪૦ કિ.ગ્રા. યુરિયા ચાસમાં ઓરીને વાવણી સાથે આપવું ➤ વાવણી બાદ તુર્તજ હળવું પિયત આપવું ➤ અસરકારક નિંદણ નિયંત્રણ માટે પેન્ડીમીથાલીન ૧.૦૦ કિ.ગ્રા. /હે. (૩.૩૩૩ લિ. બજારુ દવા) દવાનો ઉપયોગ વાવણી બાદ તુર્તજ વરાપ અવસ્થાએ છંટકાવ કરવો
નવેમ્બરનું પખવાડીયું	બીજું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ જરૂર પડે તો આંતર ખેડ વડે નિંદામણ દૂર કરવું
ડીસેમ્બરનું પખવાડીયું	પ્રથમ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ વાનસ્પતિક વૃદ્ધિના સમયે પિયત આપવું (૩૦ દિવસે) અને ૬૫ કિગ્રા યુરિયા પૂર્તિ ખાતર આપવું ➤ ભૂકી છારાના અસરકારક નિયંત્રણ માટે સંરક્ષણાત્મક પગલાં રૂપે વાવણી બાદ ૪૫ દિવસે સવારમાં ઝાકળ હોય ત્યારે ૩૦૦ મેસ ગંધકની ભૂકી ૨૫ કિ.ગ્રા./હેક્ટર પ્રમાણે છાંટવી ➤ જરૂર પડે તો આંતર ખેડ વડે નિંદામણ દૂર કરવું
ડીસેમ્બરનું પખવાડીયું	બીજું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ જમીનની પ્રત અને હવામાનને ધ્યાને રાખી પિયત આપવું
જાન્યુઆરીનું પખવાડીયું	પ્રથમ	–
જાન્યુઆરીનું પખવાડીયું	બીજું	–
ફેબ્રુઆરીનું પખવાડીયું	પ્રથમ	–
ફેબ્રુઆરીનું પખવાડીયું	બીજું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ૫૦% કરતાં વધારે ચકકર પીળાશ પડતાં અને દાણા ભૂખરા રંગના થાય ત્યારે કાપણી કરવી (બિન પિયત માટે)
માર્ચનું પખવાડીયું	પ્રથમ	–
માર્ચનું પખવાડીયું	બીજું	–
એપ્રિલનું પખવાડીયું.	પ્રથમ	–
એપ્રિલનું પખવાડીયું	બીજું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ૫૦% કરતાં વધારે ચકકરો પીળાશ પડતાં ભૂખરા થાય ત્યારે કાપણી કરી પાકા ખળામાં સૂકવણી કરવી (પિયત માટે)

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ પાકા ખળામાં ઘીમી ગતિએ ચાલતા શ્રેસરની મદદથી દાણા પાકા ખળામાં છૂટા પાડવા ➤ દાણાના કદ અને આકાર પ્રમાણે ગ્રેડિંગ કરી વેચાણ કરવાથી વધારે આવક મેળવી શકાય
--	---

અજમો

સમયગાળો	ખેતી કાર્યો
ઓક્ટોબરનું બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ જમીનની ૨ થી ૩ આડી ખેડ કરી સમાર મારી ખેતર તૈયાર કરવું ➤ લાંબા અને સાંકડા ક્યારા બનાવવા
નવેમ્બરનું પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ અજમાના વાવેતર માટે સુધારેલી જાત ગુ.અજમો-૨ નું વાવેતર કરવું ➤ બીજની વાવણી ૧.૫ થી ૨.૦ કિ.ગ્રા. દરે ૪૫ સે.મી.ના ગાળે વાવણી કરવી ➤ પાયાના ખાતર તરીકે ૪૪ કિ.ગ્રા. ડી.એ.પી. અને ૫ કિ.ગ્રા. યુરિયા ચાસમાં ઓરીને આપવું ➤ વાવણી બાદ તુર્તજ હળવું પિયત આપવું ➤ અસરકારક નિંદણ નિયંત્રણ માટે પેન્ડીમીથાલીન ૧.૦૦ કિ.ગ્રા. /હે. (૩.૩૩૩ લિ. બજારુ દવા) દવાનો ઉપયોગ વાવણી બાદ તુર્તજ વરાપ અવસ્થાએ પાક ઉગ્યા પહેલાં ૨-૩ દિવસમાં છંટકાવ કરવો
નવેમ્બરનું બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ જમીનની પ્રત મુજબ સારા ઉગાવા માટે બીજું હળવું પિયત આપવું. ➤ ૨૫ દિવસે આંતર ખેડ કરીને હારમા હાથ વડે નિંદામણ કરવું
ડીસેમ્બરનું પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ત્રીજું પિયત આપવું, વરાપે ૨૨ કિ.ગ્રા. યુરિયા પૂર્તિ ખાતર તરીકે આપવું ➤ જરૂર પડે તો આંતર ખેડ અને નિંદામણ કરવું
ડીસેમ્બરનું બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ જમીનની પ્રત અને હવામાનને ધ્યાને રાખી ચોથું પિયત આપવું
જાન્યુઆરીનું પ્રથમ પખવાડીયું	-
જાન્યુઆરીનું બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ જમીનની પ્રત અને હવામાનને ધ્યાને રાખી પાંચમું પિયત આપવું
ફેબ્રુઆરીનું પ્રથમ પખવાડીયું	-
ફેબ્રુઆરીનું બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ જમીનની પ્રત અને હવામાનને ધ્યાને રાખી છઠ્ઠું પિયત આપવું
માર્ચનું પ્રથમ પખવાડીયું	-
માર્ચનું બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ જમીનની પ્રત અને હવામાનને ધ્યાને રાખી સાતમું પિયત આપવું
એપ્રિલનું પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ૫૦% કરતાં વધારે ચકકરો પીળાશ પઢતાં ભૂખરા થાય ત્યારે કાપણી કરી પાકા ખળામાં સૂકવણી કરવી ➤ પાકા ખળામાં ઘીમી ગતિએ ચાલતા શ્રેસરથી ઝૂંડણી કરવી

	➤ દાણાના કદ, આકાર અને રંગ પ્રમાણે ગ્રેડિંગ કરી વેચાણ કરવાથી વધારે આવક મેળવી શકાય
--	--

ચોમાસુ વરિયાળી

સમયગાળો	ખેતી કાર્યો
જૂન પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ૧ હેક્ટર વરિયાળી વાવવા માટે ૧ ગુંઠા જમીનમાં ધરૂવાડીયું તૈયાર કરવું ➤ ધરૂવાડીયાની જમીન ઉપર ફાર્મનો કચરો નાખી પવનની વિરુદ્ધ દિશામાં સળગાવવો ➤ જમીન ઉચાણવાળા ભાગમાં સેન્દ્રિય તત્વો/ફળદ્રુપતા ધરાવતી અને નિશ્ચિત પિયત વ્યવસ્થા ધરાવતી હોવી જોઈએ ➤ ૩×૧ મી^૨ ના નાના સમતલ ક્યારા તૈયાર કરવા ➤ વરિયાળીના વાવેતર માટે સુધારેલી જાત ગુ.વરિયાળી-૨ અને ગુ.વરિયાળી-૧૨ નું વાવેતર કરવું ➤ ૧.૫ કિ.ગ્રા. વરિયાળીના રોગમુક્ત બીજને ૨૪ કલાક સુધી પલાળીને સુકવ્યા બાદ થાયરમ કે કેપ્ટાન દવાનો ૩ ગ્રામ/૧ કિ.ગ્રા. બીજ પ્રમાણે પટ આપી નાના ક્યારામાં પુંખી દેવું ➤ બીજને પંજેઠી થી જમીન સાથે ખેડી દેવું ➤ તુર્તજ હળવું પિયત આપ્યા પછી ક્યારા ઉપર ગ્રીન શેડ નેટ કે કરાંઠી નું આવરણ કરવું ➤ અસરકારક નિંદ્રણ નિયંત્રણ માટે પેન્ડીમીથાલીન ૧.૦૦ કિ.ગ્રા. /હે. (૩.૩૩૩ લિ. બજારુ દવા) દવાનો ઉપયોગ વાવણી બાદ તુર્તજ વરાપ અવસ્થાએ છંટકાવ કરવો
જૂન બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ જમીન, આબોહવા અને વરસાદને અનુરૂપ બાકીના પિયત ત્રણ થી પાંચ દિવસના અંતરે સાંજના સમયે આપવાં. ➤ ગ્રીન શેડ નેટનું કે કરાંઠીનું આવરણ / આચ્છાદન ઉગાવો થયા બાદ દૂર કરવું
જુલાઈ પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ મૂળના કોહવારાની શરૂઆત થાય તો કોપર ઓક્સિકલોરાઈડ (ત્રાંબાયુક્ત દવા) ૪ ગ્રામ/૧૦ લિટર પાણીમાં ઓગાળીને ઝારા વડે છંટકાવ કરવો જીવાતનો ઉપદ્રવ જણાય તો શોષક પ્રકારની જંતુનાશક દવાઓ પૈકી એકનો છંટકાવ કરવો ➤ ધરૂનો વિકાસ બરાબર ન હોય તો ૨ ટકાના યુરિયાના દ્રાવણનો છંટકાવ કરવો
જુલાઈ બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ નિયમિત અંતરે પિયત આપતા રહેવું અને ધરૂ (રોપ)ની ચકાસણી કરતાં રહેવું ➤ ધરૂ લગભગ ૪૫ થી ૫૦ દિવસે વાવણી બાદ તૈયાર થઈ જાય છે ➤ તે સમય ઉંચાઈ ૨૫-૩૦ સે.મી. અને પાટલે પડી ગયો હોય તો ફેર રોપણી માટે યોગ્ય ➤ જે ખેતરમાં ધરૂની ફેરોપણી કરવાની છે તે બે થી ત્રણ આડી-ઉભી ખેડ કરી ૨ ટન છાણિયું ખાતર નાખી જમીનમાં ભેળવી દેવું. ➤ જમીનની ફળદ્રુપતા પ્રમાણે ૮૦ મીટર થી ૧૨૦ સે.મી. ના અંતરે પૂર્વ-પશ્ચિમ દિશામાં ચાસ ખોલી તેમાં ભલામણ કરેલ પાયાના ખાતરો ૪૦ + ૬૦ કિગ્રા ના.ફો./હે. મુખ્યત્વે આપવા (૩૩ કિગ્રા યુરિયા અને ૧૩૦ કિગ્રા ડી.એ.પી. આપવું)
ઓગષ્ટ પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ફેરોપણી કરતાં પહેલાં ધરૂને ત્રાંબાયુક્ત દવા (કોપર ઓક્સિકલોરાઈડ) ૦.૨% (૪ ગ્રામ/૧ લિટર પાણી)માં બોળવા જેથી કોહવારાનું નિયંત્રણ થઈ શકે અને ઈમીડાકલોપ્રીડ

		<p>૦.૦૪% માં ઘરૂને ૧૦ મિનિટ બોળી રાખી ફેરોપણી કરવી જેથી પર્ણગુચ્છ ઉપદ્રવને આવતો અટકાવી શકાય</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ સાંજના સમયે વરસાદની હેલીવાળુ વાતાવરણ હોય ત્યારે ઘરૂની ફેરોપણી કરવી ➤ ઘરૂને રોપ્યા બાદ યોગ્ય રીતે ચારે બાજુથી દબાવવું ➤ ફેરોપણી બાદ વરસાદની અછત હોય તો પિયત આપવું ➤ ટપક સિંચાઈ પદ્ધતી અપનાવતા ખેડૂતોએ પાયાના ખાતર તરીકે ૧૬+ ૬૦ કિ.ગ્રા. નાઈટ્રોજન + ફોસ્ફરસ પ્રતિ હેક્ટરે ટપક સિંચાઈ સાથે આપવું
ઓગષ્ટ પખવાડીયું	બીજુ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ફેરોપણી ના ૮ દિવસ બાદ પડેલ ગામા પુરવાં ➤ ખેતરમાં પાણીનો ભરાવો ન થાય તેની કાળજી રાખવી
સપ્ટેમ્બર પ્રથમ પખવાડીયું		<ul style="list-style-type: none"> ➤ નિંદણના ઉપદ્રવને ધ્યાને રાખી આડી-ઉભી આંતર ખેડ કરવી અને છોડની આસપાસનું નિંદણ હાથ વડે દૂર કરવું ➤ વરસાદની અછત હોય તો બીજુ પિયત આપવું. (૩૦ દિવસે) ➤ પ્રતિ હેક્ટરે ૬૫ કિ.ગ્રા. યુરિયા પૂર્તિ ખાતર તરીકે આપવું, છોડની આસપાસ કુંડાળામાં ૩૦ દિવસ બાદ સાંજે યોગ્ય ભેજે આપવું ➤ આંતરા ચીતરા તાપને લીધે થડના કોહવારાની અસર જણાય તો કોપર ઓક્સિકલોરાઈડ (ત્રાંબાયુક્ત દવા) ૪ ગ્રામ/ ૧ લિટર પાણીમાં ભેળવી જમીનમાં નિતારવી ➤ ચૂસિયા પ્રકારની જીવાતો જેવી કે કથીરી અને સફેદમાખી નો ઉપદ્રવ જણાય તો ૧૦ લિટર પાણીમાં અનુક્રમે પ્રોપરગાઈટ ૫૭ ઈસી (૧૦મિલી) અને ટ્રાઈઝોફોસ (૧૦ મિલી) ભેળવી છંટકાવ કરવો
સપ્ટેમ્બર પખવાડીયું	બીજુ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ આંતર ખેડ અને જરૂર પડે તો હારમાં હાથ વડે નિંદણ કરવું ➤ વરસાદ ન હોય તો જરૂરીયાત મુજબ પિયત આપવું
ઓક્ટોબર પ્રથમ પખવાડીયું		<ul style="list-style-type: none"> ➤ વરસાદ બંધ થયે પિયત આપવું ➤ ચોથુ પિયત આપવું ➤ ૬૫ કિ.ગ્રા. યુરિયા પૂર્તિ ખાતર તરીકે ૬૦ દિવસે થડની ફરતે આપવું
ઓક્ટોબર પખવાડીયું	બીજુ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ જમીનની પ્રત મુજબ એકાંતરે ચાસે પિયત આપવું ➤ ૭૫ દિવસે વરિયાળીના પાકને પાળા પઢાવવા જેથી છોડ ઢળી ન પડે ➤ જરૂર મુજબ શોષક પ્રકારની જંતુનાશક દવા જેવી કે ૧૫ મિલી મિથાઈલ-ઓ-ડીમેટોન દવા ૧૦ લિટર પાણીમાં ભેળવી છંટકાવ કરવો જેથી ચૂસિયા પ્રકારની જીવાતો કાબુમાં રહેશે.
નવેમ્બરનું પ્રથમ પખવાડીયું		<ul style="list-style-type: none"> ➤ જમીનની પ્રત અને પાકની જરૂરીયાત મુજબ એકાંતરે ચાસે પિયત આપવું
નવેમ્બરનું પખવાડીયું	બીજુ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ જમીનની પ્રત અને પાકની જરૂરીયાત મુજબ એકાંતરે ચાસે પિયત આપવું ➤ જીવાતોનો ઉપદ્રવ જણાય તો જંતુનાશક દવાઓનો છંટકાવ કરવો
ડીસેમ્બર પ્રથમ પખવાડીયું		<ul style="list-style-type: none"> ➤ જમીનની પ્રત અને પાકની જરૂરીયાત મુજબ એકાંતરે ચાસે પિયત આપવું
ડીસેમ્બર પખવાડીયું	બીજુ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ જમીનની પ્રત અને પાકની જરૂરીયાત મુજબ એકાંતરે ચાસે પિયત આપવું ➤ ડીસેમ્બરના બીજા પખવાડીયામાં રેમ્યુલેરિયા ચરમી રોગની શક્યતાઓ હોય છે. જેથી

	<p>રોગની શરૂઆત થયેથી મેન્કોઝેબ ૨૫ ગ્રામ ૧૦ લિટર પાણીમાં ભેળવી ૨૫ મિલી દવા તેલિયા સાબુનું સંતૃપ્ત દ્રાવણ ઉમેરી બપોર પછી છંટકાવ કરવો</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ સાકરિયા નિયંત્રણ માટે પિયત અને નાઈટ્રોજનયુક્ત ખાતરોનો વપરાશ કરકસરયુક્ત કરવો ➤ દાણાની મીજના નિયંત્રણ માટે થાયામેથોકઝામ ૩.૫ ગ્રામ દવા અથવા એસીટામીપ્રીડ ૨ ગ્રામ દવા ૧૦ લિટર પાણીમાં ભેળવી દાણાની મીજનો ઉપદ્રવ શરૂ થયેથી પ્રથમ છંટકાવ કરવો
જાન્યુઆરીનું પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ જરૂર જણાય તો નવમું પિયત એકાંતરે ચાસમાં આપવું ➤ રેમ્યુલેરિયા ચરમી રોગના નિયંત્રણ માટે મેન્કોઝેબ દવાનો છંટકાવ જરૂર જણાય તો આપવો ➤ સાકરિયા નિયંત્રણ માટે પિયત અને નાઈટ્રોજનયુક્ત ખાતરોનો વપરાશ કરકસરયુક્ત કરવો ➤ દાણાની મીજના અસરકારક નિયંત્રણ માટે થાયામેથોકઝામ ૩.૫ ગ્રામ દવા અથવા એસીટામીપ્રીડ ૨ ગ્રામ દવા ૧૦ લિટર પાણીમાં ભેળવી છંટકાવ ૧૦ દિવસે કરવો
જાન્યુઆરીનું બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ દેહધાર્મિક પરિપક્વતાએ કાપેલા ચકકરોને છાંયડામાં લાંબા બાંધેલા તાર કે દોરી ઉપર ઉઘા ગોઠવવા
ફેબ્રુઆરી પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ દસમું અંતિમ પિયત આપવું ➤ જરૂરિયાત મુજબ ૭ થી ૧૦ દિવસના અંતરે દેહધાર્મિક પરિપક્વ ચકકરોની વીણી ચાલુ રાખવી ➤ રેમ્યુલેરિયા ચરમી રોગના નિયંત્રણ માટે મેન્કોઝેબ દવાનો છંટકાવ જરૂર હોય તો કરવો ➤ યુસિયા પ્રકારની જીવાતોનો ઉપદ્રવ જણાય તો શોષક પ્રકારની જંતુનાશક દવાનો છંટકાવ જરૂરીયાત મુજબ કરવો
ફેબ્રુઆરી બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ કાપણીની પ્રક્રિયા ચાલુ રાખવી ➤ કાપેલા ચકકરોને છાંયડામાં સૂકવવા
માર્ચનું પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ કાપણીની પ્રક્રિયા ચાલુ રાખવી ➤ કાપેલા ચકકરોને છાંયડામાં સૂકવવા
માર્ચનું બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ અંતિમ વાર કાપણીની ક્રિયા પૂર્ણ કરવી ➤ કાપેલા ચકકરોને છાંયડામાં સૂકવવા ➤ સૂકવેલ ચકકરોને શ્રેસરમાં નાખી દાણા છૂટા પાડવા, ચારણાની મદદથી કદ પ્રમાણે દાણા છૂટા પાડી યોગ્ય સંગ્રહ કરવો

દાણો સંપૂર્ણ વિકસિત હોય ઉપર સીધી નસો દુખાતી હોય તે સમયે ચકકરની કાપણી કરવી.

ડીસેમ્બર-જાન્યુઆરી-ફેબ્રુઆરી દરમિયાન વાદળછાયું વાતાવરણ હોય તો પિયત આપવું નહીં

મરચી

સમયગાળો	ખેતી કાર્યો
મે નું પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ઉડી ખેડ કરી જમીન સૂર્યપ્રકાશમાં તપાવવી (વિસ્તાર : ૧ગૂંઠો/૧ હેક્ટર રોપણી ધરૂ માટે)
મે નું બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ રાબીંગ કે સોલારાઈઝેશન કર્યા બાદ ૫૦-૭૦ કિ.ગ્રા.સેન્દ્રિય ખાતર અથવા ૧૦ કિ.ગ્રા. દિવેલી ખોળ જમીનમાં આપવું. ➤ પોચી અને ભરભરી જમીનમાં ૩મી × ૧ મી ના નાના સમતલ કચારા બનાવવા.
જૂન નું પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ જમીનમાં પાયાના ખાતર તરીકે ૦.૫-૦.૫ ના-ફો. કિ.ગ્રા./હેક્ટર પ્રમાણે આપવો. ➤ ઝીંક અને લોહતત્વની ઉણપ હોય તો ૪૦૦ ગ્રામ ફેરસ સલ્ફેટ, ૨૦૦ ગ્રામ ઝીંક સલ્ફેટ પાયામાં આપવા. ➤ બીજને વાવેતર પહેલાં ૩ ગ્રામ મેટોલેકઝીલ એમ.ઝેડ દવાનો પટ આપવો. ➤ કાર્બોફ્યુરાન ૩જી દવા ૩૦ કિ.ગ્રા. પ્રમાણે જમીનમાં આપી ધરૂ તૈયાર કરવું.
જૂન નું બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ નાના કચારામાં મરચી બીજનું વાવેતર ૬૦૦ ગ્રામ/૧ ગૂંઠાના દરે કરવું. ➤ હળવું પિયત આપવું અથવા ઝારાથી પાણીનો છંટકાવ કે ફૂવારાથી પાણી આપવું. ➤ ધરૂવાડીયાને એગ્રો શેડ નેટથી ઢાંકવું. ➤ નાના ધરૂને હળવું પિયત ઝારાથી આપવું.
જુલાઈ નું પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ એકાંતરે હળવું પિયત યા ઝારાથી પાણીનો છંટકાવ કરવો. ➤ ધરૂ પીળુ દેખાય તો પ્રવાહી ફેરસ સલ્ફેટનો છંટકાવ કરવો. ➤ રોપણી માટેનું ખેતર ખેડીને સૂર્યપ્રકાશમાં તપાવવું ➤ ધરૂવાડીયાના ઉગાવા બાદ કહોવારાના નિયંત્રણ માટે ત્રાંબાયુક્ત દવા (કોપર ઓક્સિકલોરાઈડ) ૦.૨ ટકાનું દ્રાવણ (૪ ગ્રામ/લિટર) અથવા બોર્ડો મિશ્રણ ૦.૬ ટકાનું દ્રાવણનો નિતાર કરવો. ➤ ધરૂમાં કોકડવા દેખાય ત્યારે મિથાઈલ-ઓ-ડીમેટોન (૧૦ મિ.લી/૧૦ લિટર પાણીમાં) છંટકાવ કરવો.
જુલાઈ નું બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ફેરોપણી માટેના ખેતરમાં સેન્દ્રિય ખાતર, ખોળ અને રાસાયણિક ખાતર (૮૦ કિ.ગ્રા./હેક્ટર) પાયામાં આપીને જમીનમાં ભેળવવા. ➤ કોહવારાના નિયંત્રણ માટે મેટાલેક્ઝીલ એમ.ઝેડ નું દ્રાવણ ૫ ગ્રામ/૧૦ લિટર પાણીમાં ભેળવી ધરૂવાડીયામાં નિતારવું. ➤ જરૂર જણાય તો કોકડવાના નિયંત્રણ માટે ઈમીડાકલોપ્રીડ (૩મિલી/૧૦ લિટર) દ્રાવણનો છંટકાવ કરવો.
ઓગષ્ટ નું પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ જમીનને સમતલ બનાવી ૩ ફૂટના અંતરે ચાસ કાઢી ચાસમાં ૬૦ સે.મી.ના અંતરે માર્કીંગ કરી રાખવું. ➤ ૩૫-૪૦ દિવસનો તંદુરસ્ત ૨૦ થી ૨૫ સે.મી. ઉંચાઈનો ધરૂ વાવણી માટે પસંદ કરવો. ➤ તંદુરસ્ત ધરૂ પસંદ કરી તેને ઈમીડાકલોપ્રીડ દવા ૫ મિલી/૧૦ લિટર પાણીમાં દ્રાવણ બનાવી ૩૦ મિનિટ સુધી બોળી રાખી ફેરોપણી કરવી.
ઓગષ્ટ નું બીજું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ સાંજના સમયે ધરૂની ફેરોપણી કરી, જો વરસાદ ન હોય તો હળવું પિયત આપવું.

<p>પખવાડીયું</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ફેરોપણી પછી કોહવારનો ઉપદ્રવ જણાય તો કોપર ઓક્સીકલોરાઈડ ૪૦ ગ્રામ/૧૦ લિટર પાણીમાં ભેળવી છોડના થડની બાજુમાં રેડવું. ➤ કોકડવાના નિયંત્રણ માટે જો યુસિયા પ્રકારની જીવાતોનો ઉપદ્રવ જણાય તો ફેરોપણી બાદ ૧૫ દિવસ પછીથી કાર્બોફ્યુરાન ૩ જી દવા ૨૫ કિગ્રા /હેક્ટર પ્રમાણે જમીનમાં આપવું. ત્યારબાદ ૧૫ દિવસના અંતરે ડાયમીથોએટ (૧૦ મિલી/૧૦લિટર), મિથાઈલ-ઓ-ડીમેટોન(૧૦મિલી/૧૦ લિટર), ટ્રાયઝોફોસ (૧૫ મિલી/૧૦ લિટર), એસીફેટ (૧૫ ગ્રામ/૧૦ લિટર) અથવા ઈમીડાકલોપ્રીડ (૫મિલી/ ૧૦લિટર પાણીમાં) ના ૬-૭ છંટકાવ સમયાંતરે છંટકાવ વારાફરતી મરચાંની વીણી બાદ કરવા. ➤ લીલી ઈયળના નિયંત્રણ માટે મરચીના પાકની ફરતે પીળા રંગના ફૂલવાળા હજારી ગોટા પિંજર પાક પરીકે વાવવા.
<p>સપ્ટેમ્બરનું પ્રથમ પખવાડીયું</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ જમીનની પ્રત અને હવામાન મુજબ પિયત આપવું. ગામા પડેલ જગ્યાએ ગામા પુરવાં ➤ ખેતરની ચારેય બાજુ પિંજર પાકનું (ગલગોટા)વાવેતર કરવું. ➤ જો કોકડવાનો ઉપદ્રવ જણાય તો ઉપર જણાવેલ દવાઓ પૈકી કોઈપણ એક દવાનો છંટકાવ કરી જીવાત નિયંત્રણ કરવું.
<p>સપ્ટેમ્બરનું બીજું પખવાડીયું</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ પૂર્તિ ખાતર ૩૭.૫ કિ.ગ્રા. નાઈટ્રોજન/હેક્ટર વાવણી પછી ૩૦ દિવસે પ્રથમ હપ્તો છોડની આજુબાજુ ભેજ હોય તયારે આપવું.
<p>ઓક્ટોબરનું પ્રથમ પખવાડીયું</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ આડી-ઉભી આંતર ખેડ કરવી અને રહી ગયેલ નિંદામણ દુર કરવું. ➤ છોડ ફરતે માટી ચડાવવી. ➤ પિયત આપવું. ➤ છોડના વિકાસ માટે લીલાં મરચાંની વિણી કરવી. ➤ ખેતરમાં ૬૦ દિવસ પછી કાલવ્રણનો ઉપદ્રવ જો ડાળી અથવા ફળ ઉપર જણાયતો રોગીષ્ટ ફળો વીણી અને નાશ કરવો. ત્યારબાદ મેન્કોઝેબ ૨૦ ગ્રામ/૧૦ લિટર પાણીમાં અથવા કોપર ઓક્સીકલોરાઈડ ૪૦ ગ્રામ/૧૦ લિટર પાણીમાં અથવા કાર્બેન્ડીઝમ ૧૦ગ્રામ દવા / ૧૦ લિટર પાણીમાં પૈકી કોઈ એક દવાનો છંટકાવ કરવો. ➤ કોકડવાના નિયંત્રણ માટે જરૂરી છંટકાવ કરવો. ➤ ઉઘઈના નિયંત્રણ માટે કલોરપાયરીફોસ ૨૦ઈસી (૨૦મિલી) દવા ૧૦ લિટર પાણીમાં ભેળવી મરચીના છોડની બાજુમાં ડ્રેન્ચીંગ કરવું.
<p>ઓક્ટોબરનું બીજું પખવાડીયું</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ નાઈટ્રોજનવાળા ખાતરનો બીજો પૂર્તિ હપ્તો ૩૭.૫ કિગ્રા નાઈટ્રોજન પ્રતિ હેક્ટર રોપણીના ૪૫ દિવસે આપવો.
<p>નવેમ્બરનું પ્રથમ પખવાડીયું</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ૯-૧૦ દિવસના અંતરે જમીનની પ્રત અને હવામાન મુજબ પિયત આપવું. ➤ ખેતરમાં જીવાણુથી થતાં ટપકાંના રોગનો ઉપદ્રવ જણાયતો ૨ ગ્રામ સ્ટ્રપ્ટોસાઈકલીન + ૩૦ ગ્રામ કોપર ઓક્સીકલોરાઈડ ૧૦ લિટર પાણીમાં ભેળવી છંટકાવ કરવો. ➤ કોકડવા નિયંત્રણ માટે જરૂરી છંટકાવ કરવો. ➤ કાલવ્રણના ઉપદ્રવના નિયંત્રણ માટે ઉપર જણાવેલ દવાઓ પૈકી કોઈ એક દવાનો

	<p>છંટકાવ કરવો.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ લીલી ઈયળના નિયંત્રણ માટે ક્વીનાલફોસ ૨૫ ઈસી (૨૦ મિલી) દવા ૧૦ લિટર પાણીમાં ભેળવી છંટકાવ કરવો. ➤ ઉઘઈનો ઉપદ્રવ જણાય તો ક્લોરપાયરીફોસ ૨૦ ઈસી (૨૦ મિલી) દવા ૧૦ લિટર પાણીમાં ભેળવી મરચીના છોડની આજુબાજુના જમીનમાં ભેજ હોય ત્યારે ડ્રેન્ચીંગ કરવું.
નવેમ્બરનું બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ નાઈટ્રોજનનો પુર્તિ ખાતરનો ત્રીજો હપ્તો ૩૭.૫ કિ.ગ્રા. નાઈટ્રોજન/હેક્ટર રોપણીના ૧૦૫ દિવસે જમીનમાં પૂરતો ભેજ હોય ત્યારે આપવું. ➤ જીવાણુંથી થતા ટપકાના રોગ નિયંત્રણ માટે અગાઉ જણાવેલ દવાઓ છંટકાવ કરવો. ➤ કોકડવાના નિયંત્રણ માટે અગાઉ દર્શાવેલ દવાઓ પૈકી કોઈએક દવાનો છંટકાવ કરવો. ➤ ઉઘઈનો ઉપદ્રવ જણાય તો ક્લોરપાયરીફોસ ૨૦ ઈસી (૨૦ મિલી) દવા ૧૦ લિટર પાણીમાં ભેળવી મરચીના છોડની આજુબાજુના જમીનમાં ભેજ હોય ત્યારે ડ્રેન્ચીંગ કરવું.
ડીસેમ્બરનું પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ નિંદામણ, પિયત આપવું. ➤ ડાળી ફળના સડા (કાલવ્રણ) ના નિયંત્રણ માટે જરૂરીયાત હોય તો અગાઉ જણાવેલ દવાઓનો છંટકાવ કરવો. ➤ કોકડવાના નિયંત્રણ માટે અગાઉ દર્શાવેલ દવાઓ પૈકી કોઈએક દવાનો છંટકાવ કરવો.
ડીસેમ્બરનું બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ રોપણીના ૧૩૫ દિવસે પૂર્તિ ખાતરનો ચોથો હપ્તો ૩૭.૫ કિ.ગ્રા. નાઈટ્રોજન/હેક્ટર આપવો.
જાન્યુઆરીનું પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ પિયત તથા હાથ નિંદામણ કરવું. ➤ પક્ષીઓથી લાલ ડોડવાનું રક્ષણ કરવું
જાન્યુઆરીનું બીજું પખવાડીયું.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ લાલ ડોડવા થયે વીણી કરી, ચોખ્ખા પાકા ખળામાં, હારમાં સૂકવણી કરવી ➤ પક્ષીઓથી લાલ ડોડવાનું રક્ષણ કરવું ➤ જરૂર જણાયે પિયત આપવું
ફેબ્રુઆરીનું પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ જરૂર જણાયે પિયત આપવું ➤ પક્ષીઓથી લાલ ડોડવાનું રક્ષણ કરવું
ફેબ્રુઆરીનું બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ લાલ ડોડવાની વીણી ➤ પક્ષીઓથી લાલ ડોડવાનું રક્ષણ કરવું ➤ ખળામાં ડોડવા હારમાં ઉથલ-પાથલ કરવા. ➤ જરૂર જણાયે પિયત આપવું
માર્ચનું પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ લાલ ડોડવાની વીણી ➤ જરૂર જણાયે પિયત આપવું
માર્ચનું બીજું પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ તપાવેલાં સૂકાં મરચાં, તપાવેલાં કોથળામાં ભરી યોગ્ય જગ્યાએ ગોઠવવા
એપ્રિલનું પ્રથમ પખવાડીયું	<ul style="list-style-type: none"> ➤ લાલ ડોડવાની વીણી ➤ સૂકવણી (સોલર ડ્રાયર/ સૂર્યપ્રકાશ)

એપ્રિલનું બીજું
પખવાડીયું

➤ કોથળા દિવાલથી દૂર રાખી, ૧-૨ ફૂટ લાકડાના સ્ટેન્ડ ઉપર ગોઠવવા.